

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.
Vredništvo in opravništvo sta na mestnem trgu št. 10.

Cerkveni pevski zbori naj se pripravljajo!

Cerkvena glasba in zlasti gregorijanski korál je nekaka „sveta zgovornost“, nekaka pridiga za vernike. Tudi cerkv. petje ima namreč nalogo sodelovati pri božjem delu, da človeka razsvetljuje, očiščuje in posvečuje. Ono bodi verniku vir svetega veselja in naj pomaga, da pri obhajanju svetih skrivnosti zbrani kristijanje verno in pobožno s cerkvijo molijo in prosijo, hvalijo in ljubijo, žalujejo in se radujejo, da ginjeni svoja srca milosti božji odpirajo, greh sovražijo in dobro ljubijo! —

Kakor pa vspeh pridige nij toliko zavisen od pridigarja samega ali od njegove večje ali manjše spretnosti, kakor marveč v prvi vrsti od razsvetljujoče in okrepujoče milosti božje: veljá isto tudi o učinku sv. petja v srcih vernikov. Kakor toraj pridigar (po besedah sv. Pavla) le „seje“ in „sadi“, a Bog sam dati mora rast in tek, enako more cerkveni pevski zbor le sejati in saditi, in Gospod sam provzroči vzbujo. V tem oziru sta si zbor revne vaške cerkve in najizvrstnejši stolniški zbor popolnem enaka.

Radi tega bode morda kak modrijaš kazavec z vso opreznostjo na nos položil ter radostno muzaje se tako-le sklepal: „No, ta je pa dobra! Za „bilježili si jo bodemo! Po tem takem je eno in isto, če je petje dobro ali „slabo, ali se poje kolikor mogoče dobro ali kolikor mogoče slabo, mučne „skušnje in vaje pa najbolje, da ponehajo. Dà, ako bi šlo na koru vse križem „in bi se glasovi med sabo kláli kakor psi, potem še nikdo ne smé trditi, da „je doli v cerkvi učinek petja = 0“.

Dragi čitatelj, kaj naj odgovorimo našemu modrijašu? Mislimo si reč polajšati in pustimo mestu sebe govoriti prvaka izmed cerkvenih učencov, sv. Avgustina, ki je bil baje največji genij vsega učenega sveta sploh. On pravi (res, da v prvi vrsti gledé pridige): Zdravila za človeško telo pripravljajo ljudje. Toda zdravila hasnijo le onim, katerim hoče Bog zdravje dati in brez njega ne moremo nič. Gotovo je, da bi jih Bóg lahko ozdravil brez leka: a vendar hoče, da tudi mi storimo svoje ter bolnikom pripravljamo zdravila; in ako to storimo iz ljubezni, nam velja za delo usmiljenja, ki ga bode Bog poplačal. Enako tudi sv. poduk, po človeku dan, duši postane pomoč in blagor, ako mu Bog dá učinek. On, kateri bi bil svoje evan-

gelije ljudem lahko dal brez ljudi, on je rekel: Pojdite po vsem svetu, in učite vse narode!

Te besede na sv. petje obrniti nij težavno. Bog nam je po naši materi sv. cerkvi, liturgično petje kot bistven, potreben del slovesne službe božje izrečno zapovedal. Cerkev na zemlji tekmuje prepevaje svoje pesni z zbori angelov in svetnikov v proslavljenju božjim. Sè slovesnim in spodobnim petjem izrekamo glasno in slovesno svoje izpoznanje, da hočemo Boga nad vse častiti in poveličevati, ga nad vse hvaliti in slaviti, kakor zdaj isto dela tam gori nebeški pevski zbor, in kakor se nadejamo, da bode tudi nam kedaj isto dovoljeno. Že iz tega pa sledi, da mora vsak cerkv. zbor skrbeti za dostojno petje, ter da si mora šteti v največjo čast in dolžnost, da Najvikšemu najlepši dar hvale in poveličanja sè svojim petjem pripravlja!

Kar pa se tiče druge svrhe liturgičnega petja t. j. vnemanja vernikov, rečemo najpred: Kakor je brez vse dvojbe velika predrznost in brezobzirnost proti poslušalcem, če kdo v mnogobrojni skupščini nastopi, toda ne da bi bil prej tega, kar hoče povedati, dobro premislil niti se skrbno pripravljal: enako brezobzirno in predrzno smemo imenovati obnašanje cerkv. pevskega zbora, kateri hoče nastopiti in peti v cerkvi, napolnjeni z ljudmi vsakovrstnih stanov, a še tega dobro nij izbral in še manj pripravil se na to, kar se ima peti.

Gotovo bi se moral pevski zbor predrzen imenovati, ako bi se lotil „sam“ peti, vsi drugi po cerkvi pa bi morali molcé poslušati, in ako bi pevci nič boljše ne peli, kakor ko bi poslušalce brez razločka na kor sklical in je pred pevske pulte postavil. In ako je paganski učenik Kvintilijan smel reči o posvetnih govornikih: „Manj dobro govoriti, kakor kdo zamore, nij samo grda nemarnost, temuč je greh, je izdajstvo stvari, katero zastopati je govornik prevzel“ — ako stari pagan malomarnemu posvetnemu govorniku tako očita: kakošno filipiko bi marsikateremu cerkvenemu pevcu narediti mogel o izdajstvu svete stvari, katero je prevzel, da jo zastopa namesto vse krščanske srenje!“

Ranjki papež Pij IX. pa odločno pravi v svojem breve z dné 16. dec. 1870 Cecil. društva: „Mogočno v srce segajo in k pobožnosti spodbujajo svete pesni gledé katere spremljujejo slovesno službo božjo, se vé da le tedaj, ako so v takem duhu zložene in se s tako skrbjo zvršujejo, da se strinjajo sè svetostjo hiše božje in z veličastvom sv. obredov“. — Papež toraj izrečno sklepa imenitni vpliv cerkv. petja na srca vernikov ne le s pogojem, da je petje samo na sebi (t. j. skladba), dobra, temuč zahteva z enako določnostjo, da se petje dobro zvršuje. Spomni se, dragi čitatelj, onih znanih besedi, s katerimi je sv. Avgustin vpliv sv. petja na njegovega duha označil: „Koliko sem se jokal, o Gospod, pri tvojih himnah in pesnih i. t. d.“ — Si mari smemo misliti, da se je liturgično petje, katero je na onega velikega duha tolik utis povzročilo, surovo in tlačansko zvrševalo? — In sv. German, škof pariški († 576) pravi: Med kinčem, ki se v cerkvi blišči, se tudi božje besede z ljubeznjivim petjem glasé, da one vernike, katerih besede ne presunijo, lepo petje miče in vleče do misli, kako krasno da mora biti nebeško petje, če sv. cerkev že na zemskem potovanju Jezusa tako lepo preslavlja. — Toraj, dragi čitatelj, tako ljubko in krasno naj bi se liturgično petje na naših pevališčih gojilo, da bi nas spominjalo petja nebeških zborov! In véliki papež Benedikt XIV.

(† 1758) govori o liturgičnem t. j. gregorijanskem petju tako-le: „To je ono petje, katero srca vernikov k pobožnosti vzbuja. To je ono petje, ki ga, ako se po cerkvah natanko zvršuje, kristijanje najrajše poslušajo“.

Iz navedenega pač smemo sklepati, da kakor oznanovalec božje besede, enako tudi cerkveni pevci kot „sodelovalci božji“ nastopajo, in to na polju, čigar lastnik je Bog sam, in čigar sad je dobiček same predrage krvi Kristove. Vprašamo: Nij-li to v resnici imeniten poklic? mari nij to prelepa naloga, vredna truda in potú najplemenitejših ljudi? --

„Hodil sem čez njivo lenuhovo (pravi sv. pismo) in po vinogradu norčevem: in glej! vse je bilo polno kopriv, vsa tla so bila pokrita s trnjem, in kamenita ograja je bila razdrta“. — Se ne vjema mari ta hudi izrek z nekaterimi našimi pevsкими zbori? Ali smejo zadovoljni biti, če njihovo petje ob nedeljah in praznikih, in celó zdaj v velikem tednu navadno le bodeče koprive in trnje donaša, ki uho vernega katoličana trpinčijo in ranijo — vernega katoličana, ki prihaja v svetišče božje, da bi se tu okrepil in za sv. vero navdušil. Z eno besedo: Bi li smel cerkv. zbor toliko malomaren biti, da bi se ne brigal za to, če njegovo petje, katero bi imelo z milostjo božjo verne za božjo čast ogrevati, jih marveč iz cerkve podi? Položite roko na srce in odgovorite, toda pošteno, ne „C. Gl.“ — ampak sami sebi!

Nekaj o naših sprednikih, nekdanjih cecilijancih, in starih pesnih.

(Spisal Jan. Tavčar.)

(Dalje.)

Št. 8. Od popolne ljubezni Božje sv. Frančiška Ks.

O Bog jest te lju-bim, Ne le za ne - bo O Bog jest ti
slu-žim ne le iz stra-hu Da ti boš po-gu-bil te-ga
greš-ni-ka, ki te ne bo lju-bil Bo-ga več-ne-ga, ki te ne bo
lju-bil Bo-ga več-ne-ga.

Št. 9. H koncu enega dobrega dela. Te Deum laudamus. Iz Kastelic-ove zbirke (1682). *)

Te-be Bo-ga mi hva-li - mo Za Go-spo-da mi spo-zna - mo

*) To pesem ima Blaž Potočnik v svoji knjigi za sv. leto l. 1826.

O - če - ta te več-ne - ga Hva-li kar je ži - ve - ga An - ge -
 li ne-bo in mo - či Te-be sa - me-ga ča - sti - ti Che-ru -
 bim in Se-ra-fin te ča - ste z gla - som ved-nim.

Št. 10. Marija pribežališče grešnikov.

Vbo-gi greš-nik ob - u - pu-jem Ker le v grehih še ži - vim }
 Ka-dar sod-bo pre-miš - lju-jem Po-gub - lje-nja se bo - jim, }
 O Ma - ri - ja Bož-ja Ma-ti K Te-bi to - raj pri-be - žim Ti mi
 mo-reš po-ma - ga - ti, Da pred sod-bo ob - sto - jim.

Dva odgovora.

1. Na dopis iz Gorice: Vsled nagle korekture objavil je „Cerkv. Gl.“ v 2. letošnji številki popravke, koje je gospod dopisnik prezrl, sicer bi dopis ne bil prihajal na konjičku, s katerim hoče imponovati. Pisali smo namreč, da nekatere pesni opominjajo na posvetne nemške národne pesni; pa ako bi cerkvene pesni sploh opominjale na posvetne, čeravno slovenske národne pesni, ne smemo jih nikdar odobravati, ker bi bile za cerkev nesposobne. Kakó pa to pride, da „Ceciliji“ očitata nemške dobre, cerkvene pesni, sami pa zagovarjate tudi nemške a slabše? Dobre cerkvene nemške pesni pripušča katoliška cerkev; kar pa je za službo božjo nesposobnega, vse odbija in odvraca od sebe brez ozira na národe ali kraje, od koder prihaja. Druge Vaše izgovore smo vže sami pripoznali, da, še pisali smo, naj se pojó take pesni tam, kjer jih vže imajo; samo vse pesni brez razločka naj se ne tiskajo, ampak naj počivajo v míru, kajti brez slabih del boóde vže slovenski národ zmiraj stal. Konečno prosimo, čitajte še jedenkrat našo razpravo o obeh zvezkih; pisali smo „in charitate“, ker smo bili zato naprošeni. Komur bi sploh naše kritike ne ugajale, morali bi si jih drugod naročiti; mi ostanemo vedno pri svojih načelih gledé prave cerkvene glasbe. (Čitajte, prosim, kar piše dr. F. Witt v „Mus. sacra“ 1885 str. 57!)

2. Jako mi je žal za čas, ki ga moram žrtvovati odgovoru na toliki in toliki vže napad na „Pesmaričico po številkah“. Nič tu ne pomaga, predgovor moj se še ne čita, zastonj pišem tudi tukaj: „Kdor čita, razumevaj!“ Le častitim čitateljem povem še jedenkrat, da ima moje delce namen, naučiti mlade pevce koj peti po številkah brez teoretičnih težav, né da bi se mučili učenci s petjem le po posluhu, ker so note za-nje še težavne.

Stahlove metode nisem nikjer obsodil, da „ravná proti učni in naravni postavi in da je na napačnem potu, ali z drugimi besedami, da je zavrgljiva“ — to zavijanje, obrekovanje in sumničenje odbijam in vračam g. dopisniku ter prosim častite čitatelje, naj še

jedenkrat brez predsodkov čitajo dotično razpravo na str. 16. „Cerkv. Gl.“ Stahl začenja vaje z 2 oddelkama v obsegu kvinte in kvarte ter združi potem oba obsega v našo dur-škalo itd. Zakaj ne začenja koj s celo škalo? Ker je po oni razdelitvi poduk ložji. Zakaj pa jaz začenjam z enim tonom, s čemur se učenec igraje privadi peti ritmično v taktu, potem z 2, 3, 4 in pridem stoprav s 13. številko k obsegu kvinte, t. j. tje, kjer Stahl vže začenja? Ker je tak poduk **še ložji**. Pokazal sem gg. pedagogom Stahlove knjižice, in vsi so enega menenja, da bi se morale take vaje napisati otrokom ne desko in z roko kazati na vsako številko, drugače se zgubi oko pevčevu kakor v letni hranilnični knjigi. Zatórej je „Pesmaričica“ moja navlašč enovrstno sestavljena; s tem sem hotel poduk polajšati in pospeševati, ne pa tekmovati sè Stahлом! Enovrstne vaje se pa pojó — kakor zahteva moj navod, ki naj se čita — prvič, da se imenujejo pri petji številke, drugič samoglasniki, v prvi vrsti „a“ in naposled še le besede; torej to ni težavno, kakor si to g. J. predstavlja v „Učit. Tov.“. Na ta način bi morale biti vse stotine pevskih šol po notah tudi zavrgljive, ker ne začenjajo kakor Stahl in po njem g. Jakelj. Načelo „*Divide et impera*“ veljalo je prej tudi poduku čitanja in računjenja, zdaj pa se koj čita in vže pri malih številkah vcepujejo se nežnim otrokom adicija, subtrahcija, multiplikacija in divizija. Kaj je boljše? Namen vsacega poduka je, da se pripelje učenec k cilju, da spozna duha te ali one stroke, ne gledé na vnanjo obleko; in g. Jakelj ne doseže sè Stahлом nobenega vspeha, ako nima nadarjenih in marljivih otrok; jaz pa združujem vedno poduk po notah s podukom po številkah ter dosežem še v krajšem času gotovega uspeha pri pevcih, ki se hočejo kaj naučiti, pri nepazljivih si pa razdeliva g. J. in jaz dobiček na dva enaka dela. Gledé opazke o samostalnosti in drugih presiljavah odgovarjam: „Le varno s puško!“ Brez prepevanja celih in pol-tonov ter drugih intervalov se dozdam še po nobeni metodi nihče nij naučil peti. Jaz se nisem zagrizil v nobeno šablono, da bi ne pripuščal poleg ene metode še druge, in upam si javno, praktično dokazati, da se priden pevec more naučiti po novi „Pesmaričici“ enako dobro intervale zadevati kakor po stari „Singschule“; — zakaj? ker se nauči peti od vseh škálnih stopinj razne, potrebne intervale navzgor in navzdol. — Oziral sem se pri tem odgovoru samo na nekatere točke; vseh nij mogoče s peresom razlagati, enako brezvspešno razlaga marsikaj še g. Jakelj sam; — dokazati se more mnoga točka samo praktično in ustmeno. Čemu je cela ta razprava „Katera je boljša?“ Vsak, ki reflektuje na to ali ono, si vže izbere; jaz ne silim nobenemu svojega revnega delca, kakor g. Jakelj svoje prestave z nemško „Singschule“ in s „Pevčkom“. Na dokaz, da moje delce ni tako slabo, da ga hoče g. Jakelj z vso silo izpodriniti, naj stojé tukaj o njem vrstice znanega v tej stroki pospeševalca, gosp. dr. M. Tratter-ja iz Merana, 22. dec. 1882: „Die hübschen slovenischen Liedchen müssen wohl Lehrern und Kindern grosse Freude bereiten. Die Auswahl derselben mag Ihnen nicht wenig Arbeit verursacht haben — ist aber auch sehr gelungen.“

Ant. Foerster.

Iz mojega dnevnika.

J. Lavtižar.

(Dalje.)

27. aprila. — Obiskal pokopališče za spodnje mesto v Regensburgu, kjer so pokopani: Proske, Dr. Dominik Mettenleiter, Wesselak in Schrems. Posebno lep spominek imk Proske kot *restaurator musicae sacrae*.

3. maja. — Došel je g. Haberl iz Rima nazaj, kjer je bival dva meseca ter se bavil s preiskovanjem glasbenih teoretikov 11. in 12. stoletja. Podelil nam je najpoprej papežev blagoslov. Sveti Oče so ga izpraševali pri zaslišnji, koliko je slušatelj v cerkveno-glasbeni šoli, iz katerih škofij so itd. Izrazili so se k sklepu, da ji h veseli, ako se bavimo z resnobljimi cerkveno-glasbenimi študijami.

9. maja. — V stolnici *Missa tertia decima* od Haller-ja v starih ključih za 4glasni mešani zbor. Sliši se kakor kaka Palestrinova skladba, samo da je bolj mirnega značaja. Posebno veličasten je *Agnus Dei*.

10. maja. — G. Haberl razlagal skladbo *Missa brevis*, katero je zložil Andrea Gabrieli († 1586). Andrea Gabrieli, akoravno Palestrinov sovrstnik, se loči vendar očitno od Palestrinove kontrapunktike. Gabrieli rabi glasove bolj instrumentalno ali moderno. Zato se prišteva prvim začetnikom prerojenja, ki so gledali bolj na homofonije in na akorde kakor na umetno sestavo in na osebno veljavo posameznih glasov. Sicer je pa njegova *Missa brevis* menda najbolj poljudna izmed skladb starih, zato ker ima skoraj značaj našega vkusa. Vže vodilo pri Kyrie:

Ky - rie e - lei - son

ima nad seboj nekaj navadno-domačega. Kjer hočemo toraj prikupiti „stare“ — le s to mašo na dan. Ne imenujejo je zastoj *Befehrungs-Messe*. Znabiti še mi koga spreobrnemo ž njo.

14. maja. — *Salvum me fac Deus, et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitae nostrae in domo Domini*.

24. maja. — V stolni cerkvi, kjer se vadimo igranja na orgle, smo začeli spremljevati koral iz rimskega gradu. Improviziranje iz koralnih napevov je nekoliko težavno, ker vidi mojster g. Hanisch vsako ravno-bežno kvinto vže na prstih. Tudi se je mnogokrat težko ogniti *diabolo in musica*, zloglasnemu tritonu-u. A stari možiček je „dušica“, silno dobrega in potrpežljivega srca.

30. maja. — V stolnici *Missa quinti toni* zložil Orlandus Lassus, čveteroglasno. Pela se je v precej visoki leži, nekoliko visoko za soprane in tenorje, pa ravno prav za alte. Vtis je dober. Pri *descendit de coeli* je zaporedoma v vsakem glasu kratko posnemalno vodilo. Pri *Agnus Dei* manjka *dona nobis pacem*, kar se pri starih večkrat pogreša. Nemci težko izgovarjajo samoglasnik u, sliši se vedno ū, nekoliko podobno francozkemu naglasu. Pri *Et incarnatus est* se za besedico *Et* vselej preneha, da je zadosti sape za naslednjo besedo *incarnatus*, sicer se le-ta raztrga. Dober opomin za naše pevovodje.

5. junija. — Važna razprava v glasbeni estetiki je razprava o intervalih. Vže starij je veljalo v obziru napeva vodilo: *Omnis cantilena in ascensu et descensu diapason non transcendit*. To pravilo ima svojo podlago v gregorijanskih melodijah, ki včasih le 4 stopnje obsegajo, pa imajo vendar veliko moči v sebi. Kratko: Vsaki besedi daj v melodiji njeni pomen in vsaki glasovni stöpinji njeno veljavo, potem bode napev naraven, ne prisiljen, in prikupil se bode zarad svoje priprostosti bolj, kot kak drugi, ki je navidezno lep, pa ne daje niti besedi izraza, kateri ji gre, niti intervalom one moči, ki jim je lastna.

6. junija. — Šesta nedelja po velikinoči. V stolnici čveteroglasna Palestrinova maša *Iste Confessor*. Nekako najbolj mi dopada *Sanctus*. Slišal sem jo prvič 29. nov. 1885, danes v drugič. — Po maši sem si ogledal zgodovinski muzej v stari cerkvi sv. Urha zraven stolnice. — Zvečer ob šestih je imel proš Dandl opravilo za sveto leto. Pete litanije Haller-jeve, *Tantum ergo* od Hanisch-a. Obilno ljudstva v cerkvi.

7. junija. — Znano je, da Palestrina nij skladal samo za cerkev, temuč tudi za posvetno zabavo. Take skladbe so imenovali stari madrigale. Ime izvira od besede mandra (čeda, pesni pastirjev, pesni posvetnega obsega). A stari so delali v skladbah velik razloček med madrigali in med cerkvenimi pesnimi. V madrigalih nahajamo namreč

mnogokrat kromatiko, katere nij v liturgičnih skladbah. Zlasti se Palestrinovi madrigali ločijo od njegovih kompozicij za cerkev v tem, da pride pri prvih na posamezne zloge le ena glaska (nota), pri poslednjih pa več glask (neuma). (Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Marlbona, 21. marca. (Cecilijino društvo za Lavantinsko škofijo.) Pod tem naslovom se je dne 13. marca t. l. v Mariboru ustanovilo društvo, čegar namen je, cerkveno glasbo gojiti po določbah sv. katoliške cerkve. Ta namen doseči, bode društvu ena prvih skrbi, štipendije razpisati za Lavantinske kandidate in dijake orglarske šole v Ljubljani.

Društvena pravila, potrjena od cerkvene in državne gosposke, so se razposlala po celi škofiji prečastitim farnim predstojništvom, čč. gg. duhovnikom, nekaterim društvom in drugim prijateljem cerkvene glasbe. Vse častite gospode prosimo vljudno, naj društvena pravila pregledajo.

Njih ekscelenca, naš premilostni knezo-škof so blagovoljno društvenega predsednika potrdili ter društveno pokroviteljstvo sprejeli. S tem je zadobilo društvo popolno pravno podlago.

Z zaupanjem v milost božjo in pomoč sv. Cecilije, vabimo zdaj vse katoličane Lavantinske škofije, naj radovoljno pomagajo društveni namen doseči. Posebno pa še prosimo prečast. farna predstojništva, čč. gg. duhovnike, učitelje in organiste, ki se pečajo dan za dnevom s cerkvenim petjem, da bi v obilnem številu pristopili društvu kot udje. Lepi napredki Cecilijinih idej v naših sosednjih škofijah, zlasti, v Sekovski in Ljubljanski, dajejo tudi nam pogum, da zamoremo „viribus unitis“ kaj doseči. V to pomagaj Bog in sv. Cecilija!

V odbor Cecilijinega društva za Lavantinsko škofijo so bili voljeni sledeči gospodje: Fr. Ogradi, ravnatelj bogoslovja, za predsednika; K. Hribovšek, spiritual, za namestnika in blagajnika; Dr. Kukovič, profesor, za tajnika; Fr. Heber, stolni kaplan; Lj. Hudovernik, mestni kaplan v Celji; Al. Meško, korvikar; Iv. Miklošič, gl. učitelj; Per. Manih, organist stolne cerkve; A. Sasser, učitelj petja.

Z Dolenjskega, 19. marc t. l. Dolgo nisem vže nič sporočil v naš „Cerkv. Gl.“ Vedno sem čakal, da bi mogel kaj iz Dolenjskega o napredku v cerkveni glasbi čitateljem „Glasbenika“ poročati. Pa dozdej se mi ni še izpolnila ta želja. Pri nas je petje v „stališču“ — *quo ante*. — Pa ne mislite prečrno! Ravnamo se skoz in skoz po cerkvenih pravilih, tudi gledé sv. blagoslova sè sv. R. T. Tudi introitus vže pojemo. Se ve, da koralno sè spremljevanjem orgel. Le napredovati prav ne moremo, akoravno bi radi. Pri nas pevcev manjka. Moškega, da bi bil stanoviten, ni dobiti. Začel je zdaj orglavec po župnikovem svētu učiti šolarce po številkini metodi. In jaz svetujem vsm, z otroci začeti, po številkini metodi, in vspeh bo gotov. — Ali dopisi v „Gl.“ kaj koristijo? Gotovo! Evo zgled! Pred časom sem v „Cerkv. Gl.“ iz dobrega namena nekega orglavca malo pograjal, ker je rad v cerkvi igral večkrat: „Oj banovci“. Res, zarad tega vstal je bil srd v Izraelu tisti čas. Pa oni orglavec je moral iti — na Kras. In zdaj imajo ondi prav spretnega orglavca. Vidite zmagosad malega dopisa. Moja misel je ta: hvalimo — kar je hvalevrednega — pa tudi grajajmo, kar je graje vrednega in nič se ne bojimo. Saj se borimo za sveto reč. Mene prav mika zvedeti, kako je s cerkvenim petjem na Belokranjskem in Kočevskem. Ali živi tam kak cecilijanec, da bi nam kaj sporočil od tam? — Moja želja je — pa tudi drugih — da bi zopet preč. gg. oo. Hugolin Sattner in Angelik Hribar nas blagovolila razveseliti z lepimi domačimi skladbami. Izglednih, lepih pesni še vedno potrebujemo. Zdravi cecilijanci!

Razne reči.

— „Kirchenschmuck“, graški časopis za cerkveno umetnost, je v 3. številki l. l. dovršil obširen popis in oceno orgel (na stožke), katere je preteklo jesen postavil naš v občé znani umetnik g. Franc Goršič. Pisal je razpravo duhovnik, stolnega kora dirigent dr. Jan. Weiss, ter se pri tem opiral na samostojno sodbo izvrstnega zvedenca dr. M. Archer-ja in krepko pohvalo preslavnega orglarja Walkerja (ki je malo poprej v Graški hranilnici postavil za 18.000 gold. velikanske koncertne orglje na 40 spremenov). Kratak obseg te kritike je, da je g. Goršič zopet izvršil pravo mojstersko delo, in da se sploh pripoznava, da je naš domači umetnik v nekterih spremenih, n. pr. Gamba 8', slavnega Walker-ja prekosal. — Tolika pohvala ni vsakdanja reč! (Slov.)

— Prevzv. g. škof linški dr. E. M. Müller je vodstvu ondotnega „Cec. društva“ ukazal sestaviti trojen zapisnik takih skladateljev, kojih glasbena dela so popolnem cerkvena, ali vsaj ne necerkvena, ali pa vseskozi necerkvena. Od tega ukaza pričakujejo se dobri nasledki za cerkv. glasbo na Gornje-Avstrijskem.

— Kakor ital. „Musica sacra“ sporoča, je znani nam prvak cerkv.-glasbene reforme č. g. Guerrino Amelli, prej knjižničar „Ambrosianae“, dné 7. marcija naredil slovesno obljubo kot benediktinec na Monte Cassino, kamor je bil lani vstopil novinec pod imenom o. Ambrozija. Čestitamo njemu in benedektinskemu redu.

— Amerikanski cecilijanci se že pripravljajo na XI. občni zbor, katerega so nastavili v Rochester New-York od 12.—14. julija t. l.; škofijski zbor v Buffalo, New-York, pa je novembra meseca sprejel baltimorski dekret gledé cerkv. petja in preč. gosp. škof postavil odbor, ki ima nalogo, gg. župnikom sè svojim svetom pomoči v cerkv.-glasbenih vprašanjih.

— Šola za glasbo in deklamacijo v Madridu šteje 2065 učencev, kateri se podučujejo v 22. predmetih. Samo z igranjem na glasoviru se peča na tej šoli 670 ženskih in 138 moških. Oj presrečni fabrikantje glasovirjev!

— Da bi se morali cerkv. pevci vestno pripravljati in vaditi, čítamo v prvem članku današnjega lista. Dodajmo mu tù še izgled v posnemanje. A. pl. Dommer piše v svoji zgodovini glasbe str. 428 sledeče: S koliko skrbjo za vsestransko glasbeno oliko da so se pevski učenci papeževe kapele za Urbana XIII. pod vodstvom Virgilija Mazzochi-a (okoli 1636. l.) podučevali, vemo po njegovem učenci Giov. Andr. Bontempi, poznejšem tovarišu H. Schütz-ovem pri Draždanski kapeli. Učenci so se morali vsaki dan radi gibčne tehnike po eno uro težkih pasáž vaditi; drugo uro so porabili za tresljaje, tretjo za pravilno in čisto intonacijo — vse v navzočnosti učitelja ter pred srcalom stoječ, da so opazovali jezik in odpiranje ust ter se odvajali pačenja pri petju. Dalje so se učili po dve uri lepega okusa in literature. Vse to dopoludne. Popoludne porabili so pol ure za teorijo glasu, druge pol ure za navadni kontrapunkt, eno uro za skladanje in ves drugi čas za glasovir ali za sostavljanje kaknega motéta. Časih so ali peli v kaki drugi rimski cerkvi, ali so vanjo hodili poslušat mojsterskih skladeb. Prisedši domu morali so svojim učiteljem poročati o vsem, kar so videli in slišali. Često so hodili tudi pred „Porta angelica“ do „Monte Mario“, da so ondi peli jeku nasproti in tako iz njegovih odmevov spoznavali svoje napake. Take študije so pač imele vspehe, da se dandanes marsikomu skoraj neverjetne dozdevajo. — Naši pevci pa ? Skoraj neverjetna se nam dozdeva tudi njihova malomarnost.

Oglasnik.

Sveta maša „V ponižnosti klečimo“ za mešani zbor sè spremljavo orgel zložil in prečastitemu gospodu Francu Illovarju, župniku, udano poklonil Janez Laharnar, organist na Št. Viški gori. Cena autografovane partiture 50 kr. Založil skladatelj, tiskali Blaznikovci nasledniki v Ljubljani. Marljivi, našim gg. naročnikom dobro znani mladi skladatelj podaja nam v gladki obliki 9 pesmic v cerkvenem duhu zloženih in tudi manj izurjenim pevcem pristopnih. Skladbice te prištevamo k boljšim te vrste.

Pridana je listu 4. šteev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Grjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.